

Besprekingsverslag participatiebijeenkomst Gebiedsagenda Centrum voor bewoners, bezoekers & ondernemers

Auteur Max Visser
Projectnummer 52100047
Onderwerp Gebiedsagenda Centrum
Klant Gemeente Hilversum
Projectleider: Ingrid Ploegmakers

Plaats: Hilversum, Boekhandel Voorhoeve

Datum & tijdstip: 14 september 2022 – 19:30-21:30

1 Achtergrond

De gemeente Hilversum werkt aan een Gebiedsagenda Centrum, in samenwerking met Sweco (Bureau Stedelijke Planning). In de Corona Herstelagenda (vastgesteld door de gemeenteraad in oktober 2021) is het opstellen van een uitvoeringsgerichte Gebiedsagenda voor het centrum van Hilversum genoemd als één van de maatregelen om de lokale economie te stimuleren. De Gebiedsagenda wordt een document met een visie tot 2040 (afgestemd op de Omgevingsvisie) en een uitvoeringsagenda op hoofdlijnen voor de komende vier jaar.

In 2021 is de gemeente gestart met de voorbereidingen op de Gebiedsagenda Centrum. Dit heeft een Gebiedsfoto Centrum opgeleverd. De Gebiedsfoto Centrum is inmiddels afgerond en de startnotitie om tot een Gebiedsagenda Centrum te komen is in maart 2022 door de gemeenteraad vastgesteld.

Omdat het centrum van Hilversum van iedereen is, vindt gemeente Hilversum het belangrijk om de Gebiedsagenda Centrum op te stellen samen met de Hilversummers en de gebruikers van het centrum.

2 Welkom & inleiding

Er zijn zo'n 50 geïnteresseerde bewoners, bezoekers en ondernemers naar boekhandel Voorhoeve gekomen om mee te praten over de toekomst van het centrum van Hilversum. Arno Scheepers, wethouder Economie en Centrum, heet de aanwezigen welkom en spreekt zijn waardering uit over het grote aantal aanwezigen. De wethouder geeft aan nog niet eerder zoveel betrokken mensen te hebben gezien op een bijeenkomst voor het centrum. Het centrum staat sinds enige tijd op de politieke agenda, onder meer vanwege de toenemende leegstand sinds 2010/2011. De gemeente heeft daarom in 2015 een Centrumvisie ontwikkeld. Die visie heeft al veel gebracht, zoals de aanpak van het marktplein en de herontwikkeling van het Stationsgebied.

Met de coronacrisis hadden ondernemers in het centrum het zwaar. Daarom is besloten in de Coronaherstelagenda uit 2021 een Gebiedsagenda op te stellen, samen met vastgoedeigenaren, winkeliers, ondernemers, maatschappelijke partners, bewoners en bezoekers. De wethouder roept de aanwezigen op hun ideeën vanavond met elkaar en de aanwezige gemeenteambtenaren te bespreken.

Er wordt gevraagd of ook jongeren betrokken worden in het participatieproces rondom de Gebiedsagenda. De wethouder geeft aan dat dit gaat gebeuren. Een aantal aanwezigen geeft aan bereid te zijn om te helpen bij het mobiliseren van jongeren.

3 Kennismaking

Ingrid Ploegmakers vraagt de aanwezigen hun handen op te steken bij een aantal vragen. De aanwezigen bestaan voor circa 70% uit bewoners van het centrum, 30% woont elders. Ook zijn er een aantal ondernemers aanwezig. Bijna alle aanwezigen brengen regelmatig een bezoek aan de winkels en/of horeca in het centrum. Van de aanwezigen is bijna 90% te voet of met de fiets naar de bijeenkomst gekomen.

Projectnummer 52100047
Onderwerp Gebiedsagenda Centrum
Klant Gemeente Hilversum

4 Presentatie & Mentimeter

Max Visser van Sweco (Bureau Stedelijke Planning) geeft een toelichting op de conclusies uit de Gebiedsfoto: de huidige stand van zaken in het centrum. Ook geeft hij een toelichting op de ambities (*waar willen we naartoe?*), sterke punten (*wat gaat al goed?*) en de opgaven (*wat kan er beter?*). Hiervoor is gebruikgemaakt van de opbrengsten uit eerdere participatie voor onder andere de Omgevingsvisie, Mobiliteitsvisie en programma Groen. Daarnaast is gebruikgemaakt van onderzoeken als het Koopstromenonderzoek 2021, de Monitor Hilversum 2021 en enquêtes onder het Burgerpanel.

Aan de hand van een presentatie en een aantal vragen via de interactieve vragentool 'Mentimeter' zijn de conclusies van de Gebiedsfoto, de sterke punten, ambities en opgaven voor het centrum met de aanwezigen besproken. De aanwezigen benoemen als aanvullende sterke punten, die zij nog niet zien terugkomen, de pleintjes en het bestaande cultuuraanbod. De ambities 'Aantrekkelijk & levendig', 'Leefbaar' en 'Groen & duurzaam' zijn voor de deelnemers de meest belangrijke. De voornaamste opgaven zijn volgens hen 'variatie', 'cultuur', 'groen' en 'leegstand'. De deelnemers geven aan dat onder meer (verkeers)veiligheid, luchtkwaliteit en kwaliteit van de leefomgeving voor onderdelen zijn die ook verbeterd kunnen worden.

De presentatie is opgenomen in Bijlage 1.

5 Groepsgesprekken

De deelnemers zijn opgedeeld in zes groepjes en zijn met elkaar in gesprek gegaan over een van de volgende drie thema's:

- Groen & duurzaamheid
- Identiteit, sfeer & gezelligheid
- Bereikbaarheid & mobiliteit

Na de gesprekken in de kleine groepen zijn de bevindingen besproken met de gehele groep aanwezigen. De aanwezigen uit de andere groepen is om een korte reactie of aanvullingen gevraagd.

Groen & Duurzaamheid - Bevindingen groep 1

De groep merkt op dat er maar weinig groen kan toegevoegd worden als er ook woningen bij moeten komen. Combinaties van groen met andere plannen en projecten zijn dus nodig. Men heeft het gevoel dat in recente (woningbouw)projecten kansen zijn gemist om groen mee te nemen in de plannen. Ook is de groep minder enthousiast over nieuwe plantenbakken aan lantaarns, maar zoeken ze ook oplossingen in de groene daken en bushokjes. Een groen 'dakpark' op een parkeergarage wordt genoemd als kans, maar ook kleine maatregelen als vogelhuisjes, insecten- en wormenhotels. De gemeente zou volgens de groep de bewoners kunnen helpen met het plaatsen van zonnepanelen en het 'ontstenen' van hun buurt. Ook ziet de groep kansen voor bevoorrading vanuit de randen van de stad met kleine elektrische auto's. Dit is met name interessant voor met name de kleinere winkels en horeca. Tot slot is er de wens naar duidelijke beleid vanuit de gemeente op dit thema, zonder overbodige regels.

Groen & duurzaamheid - Bevindingen groep 2

De groep noemt het plein bij de Kerkstraat als een mooi voorbeeld van een recent vergroende plek. Zoveel mogelijk 'ontstenen' moet een belangrijke ambitie zijn. De groep ziet liever geen plantenbakken die niet genoeg water krijgen, tenzij er een goed bewateringssysteem is. Men spreekt de wens uit voor vast groen zoals bomen. Groen in het centrum kan het beste samengaan met ontmoeten, spelen en recreëren, voor kinderen, jongeren, ouderen, en voor de bestaande en nieuwe bewoners. Denk aan U-vormige zitplekken, zodat je elkaar kunt aankijken en tegelijkertijd uitzicht op het groen hebt. Specifiek ziet de groep kansen voor vergroening van de Kerkbrink, de markt (Langgewenst), Stationsplein en de Herenstraat. De groep roept op om een pleinvisie te maken, waarin wordt aangegeven welk plein bijvoorbeeld gericht is op kinderen, jongeren, families en waarbij het groen op de doelgroep wordt aangepast. Een jeu-de-boulesbaan in het groen wordt als voorbeeld genoemd. Een dakpark vindt de groep ook een waardevolle toevoeging in het centrum. 'Hilversum Tuinstad' zou een interessant profiel of imago zijn, die ook bezoekers kan aantrekken op den duur. Daarbij horen groene routes richting het centrum en erdoorheen. Groen kan mogelijk ook gebruikt worden als 'obstakels' om verkeeroverlast te voorkomen. Waterplekken zijn ook nodig, om te ontmoeten en te spelen. Te veel fietsenstallingen in de openbare ruimte kunnen een beperkende factor zijn voor groen. Voor de nieuwe woningen in het centrum zou een (gezamenlijke) buitenruimte verplicht kunnen worden. Tot slot ziet men kansen om duurzaamheidsmaatregelen via acties op korte termijn te organiseren, bijvoorbeeld een collectief besluit van de winkeliers om deuren dicht te houden om energie te besparen.

Aanvullingen en reacties door de deelnemers van de andere groepen op de presentaties

De deelnemers uit de andere groepen geven aan maatregelen te hebben gehoord die op korte termijn en met relatief weinig kosten gerealiseerd zouden kunnen worden. 'Hilversum Tuinstad' als imago van een groen en duurzame stad wordt gewaardeerd.

Identiteit, sfeer & gezelligheid - Bevindingen groep 1

De groep heeft besproken dat sfeer en gezelligheid wenselijk zijn. Er zijn plekken met potentie zoals de Kerkbrink, het Marktplein en het Keiplein, maar die mogen gezelliger. Dat kan bijvoorbeeld door meer groen, evenementen, verlichting en meer eenheid in de openbare ruimte. De groep is voor meer kwaliteit in de inrichting van de openbare ruimte en groen(onderhoud). Er moet niet worden vergeten dat er in het centrum ook gewoond wordt. Levendigheid en leefbaarheid moeten dus in balans zijn: hoe houd je het centrum een fijne woonplek, ook als er evenementen zijn? Er is daarnaast overlast van scooters en motoren in het centrum. Voor een gezellig centrum is het echter belangrijk dat dit verkeer niet dwars door het wandelgebied raast. Belangrijk voor de identiteit is om winkelen een 'shoppingfestijn' te maken: een aantrekkelijke entree vanaf het station met leuke, diverse winkeltjes. De invulling hiervan moet met de ondernemers worden besproken. Daarnaast merkt de groep op een zekere spanning in de lucht tussen groepen mensen op de Groest en de Leeuwentraat. Dit zijn belangrijke aandachtspunten voor sfeer en gezelligheid. Ouderen geven bijvoorbeeld aan dat er voor hen nauwelijks plek is op de Groest. Tot slot is aangegeven dat het centrumgebied voor de Gebiedsagenda groter is dan het kernwinkelgebied waar we het vaak over hebben. Men vraagt hiervoor aandacht bij de uitwerking van de Gebiedsagenda.

Identiteit, sfeer & gezelligheid - Bevindingen groep 2

De groep heeft de indruk dat veel mooie initiatieven en bijzondere plekken in het centrum aan mensen voorbij gaan. Als voorbeelden worden het 'gamecentrum' voor jongeren en bestaande kleine boetiekjes genoemd. Het is belangrijk hier meer bekendheid aan te geven en deze plekken zichtbaar te maken. 'Ken je burens' is een belangrijke ambitie voor meer betrokkenheid: zodat het bekende gezichten worden. De groep constateert dat bij ontmoetingsplekken een belangrijke uitdaging voor het centrum ligt. Het centrum heeft meer gezelligheid en ontmoetingsplekken nodig, met name ook voor jongeren. Zij kunnen lastig hun ei kwijt in het centrum, maar komen hier sowieso naartoe. Het is zaak om dit dan goed voor hen te faciliteren. Als mooi voorbeeld van meer identiteit, sfeer en gezelligheid in het centrum wordt de Lichtshow bij evenement OPEN035 genoemd. Het zou waardevol zijn om hier jongeren via bijvoorbeeld het ROC bij te betrekken. Meer mensen naar het centrum trekken is fijn, maar dat vereist wel dat het centrum ook aantrekkelijker gemaakt wordt. Dit kan door bijvoorbeeld tv-programma's in de studio van boekhandel Voorhoeve of elders in het centrum op te nemen. 'Ondernemers met een verhaal' zijn aantrekkelijk voor het centrum dan telkens dezelfde grote ketens. De groep merkt dat er veel ideeën en gelijkgestemden zijn, maar er zijn manieren nodig waarop mensen elkaar kunnen vinden: evenementen, activiteiten, zichtbaarheid. De gemeente kan dit volgens de groep goed faciliteren als 'hoofdverbinder'.

Aanvullingen en reacties door de deelnemers van de andere groepen op de presentaties

Genoemd wordt dat veel centrumbewoners aangeven een buurt- of cultuurhuis te missen als laagdrempelige en betaalbare ontmoetingsplek. Er mag niet vergeten worden dat mensen met een kleinere portemonnee ook terecht moet kunnen in het centrum. Mond-tot-mondreclame speelt een belangrijke rol in het vergroten van de bekendheid van de bestaande voorzieningen en initiatieven. Multiculturaliteit is ook een aandachtspunt: het centrum moet alle bewonersgroepen aanspreken. Genoemd wordt dat er veel creativiteit in Hilversum aanwezig is, maar dat er weinig plekken zijn om mediamensen en musici te ontmoeten, in bijvoorbeeld een grand café.

Bereikbaarheid & mobiliteit - Bevindingen groep 1

De groep vindt naast de verbinding vanuit het station ook de verbinding met Oost belangrijk. Er wordt opgemerkt dat de routing slecht is in het centrum. Daarbij is het op veel plekken onduidelijk waar gefietst mag worden en waar niet. Dit leidt tot onveilige situaties ook omdat er weinig wordt gehandhaafd. Daarbij zijn er plekken die onoverzichtelijk en daarmee onveilig zijn zoals de Groest en de Kerkbrink waardoor er onveilige verkeerssituaties voor voetgangers en fietsers ontstaan. De groep mist een goede fietsverbinding van noord naar zuid waardoor je nu om moet fietsen om het centrum heen wat niet iedereen doet. Ook vindt men dat de fietsenstallingen op meer logische plekken geplaatst zouden kunnen worden de huidige plekken stimuleren nu soms om door het wandelgebied te fietsen. De groep is ook ingegaan op autobezit: is het realistisch dat nieuwe bewoners geen plek voor een auto hebben of zijn daarvoor extra parkeervoorzieningen nodig? De meeste groepsleden zijn het erover eens dat het centrum zoveel mogelijk autoluw zou moeten zijn inclusief de centrumring. Garages moeten bereikbaar blijven, maar doorgaand verkeer over de centrumring (bijvoorbeeld naar Bussum) is onwenselijk. Daarnaast ziet de groep ook graag minder bedrijven in het centrum die extra auto en scooterbewegingen veroorzaken zoals bezorgdiensten en winkels die voornamelijk bezoekers trekken die met de auto komen. Er zijn kansen voor deelauto's en het samen delen van eigen auto's in het centrum. Bewoners kunnen dat laatste ook deels zelf organiseren. Tenslotte zou er meer aandacht mogen zijn voor de luchtkwaliteit en dan met name de luchtvervuiling door het verkeer.

Bereikbaarheid & mobiliteit - Bevindingen groep 2

De groep geeft aan dat toegankelijkheid van het centrum tegenstrijdig kan zijn: voor bewoners betekent dit iets anders dan voor bezoekers. De groep vindt het verstandig om ondernemers en bewoners met elkaar in gesprek te brengen over bijvoorbeeld een autoluw centrum en parkeervoorzieningen. Fietsstraten worden als interessante oplossing gezien voor een autoluw centrum, om voorrang aan de fiets te geven maar wellicht wel twee richtingen autoverkeer te kunnen behouden. Een concreet voorstel is om de Schapenkamp twee richtingen te maken en de Koninginneweg hierop aan te sluiten, om het Langgewenst zoveel mogelijk te ontzien. De groep ziet graag dat 'verkeersveiligheid' onderdeel wordt van de beleidstaal van de gemeente. De groep merkt op dat de infrastructuur toekomstbestendig gemaakt moet worden: het centrum is niet klaar voor nieuwe deelvervoermiddelen zoals deelscooters of deelbakfietsen. De groep ziet kansen voor bevoorrading van het centrum vanaf distributiecentra aan de randen van Hilversum en bezoekerstransferia zoals in Den Bosch. Ook ziet de groep een uitdaging: ondernemers in het centrum willen graag steeds meer horeca, maar elders in Hilversum (zoals in Oost) wordt dit juist erg gemist. De groep constateert dat veel verkeer richting het Mediapark via het centrum gaat en dat dit door wegwerkzaamheden verder toeneemt. Verkeer met Mediapark als bestemming zoveel mogelijk buiten het centrum houden zou de bereikbaarheid en leefbaarheid kunnen verbeteren. Betaalbaar openbaar vervoer zou een alternatief kunnen bieden voor de auto. Tot slot is het van belang de veiligheid en bereikbaarheid voor mindervaliden te waarborgen.

Aanvullingen en reacties door de deelnemers van de andere groepen op de presentaties

Aanwezigen herkennen dat er sinds de coronacrisis veel bezorgdienen bij zijn gekomen. Stadssupermarkten zijn van groot belang voor het centrum, maar zeer grootschalige winkels die veel bezoekers trekken die met de auto komen zijn niet altijd wenselijk. Luchtkwaliteit wordt nog als aandachtspunt genoemd voor het centrum. Dit bepaalt ook of er sprake is van een prettige woonomgeving, bijvoorbeeld als bewoners langs drukke wegen rondom het centrum niet meer buiten kunnen zitten op hun balkon of in hun tuin.

Projectnummer 52100047
Onderwerp Gebiedsagenda Centrum
Klant Gemeente Hilversum

6 Afronding & meer informatie

Ingrid Ploegmakers dankt de aanwezigen voor hun inbreng.

Voor meer informatie over de Gebiedsagenda kunnen bewoners, bezoekers en ondernemers terecht op de website:

www.bouwenaanhilversum.nl/gebiedsagendacentrum. Vragen kunnen gesteld worden via het e-mailadres gebiedsagendacentrum@hilversum.nl

Bijlage 1 – Presentatie

22-09-2022

Projectnummer 52100047
Onderwerp Gebiedsagenda Centrum
Klant Gemeente Hilversum